

Bijdrage: Jan Middendorp, Tweede Kamerlid VVD

Datum: 1 juli 2020,

Activiteit: debat,

Speech: Inbreng Algemeen Overleg Digitalisering

Niet alleen ministeries en uitvoeringsorganisaties (zoals de belastingdienst) zijn afhankelijk van een goed werkende digitale overheid, maar vooral ook hardwerkende mensen in het land. Zij willen dat de digitale overheid voor hen werkt.

Er is een andere werkwijze nodig om Nederland veilig en sterk online te houden. De VVD bepleit al 4 jaar dat BZK op ICT terrein dezelfde competenties moet krijgen als het ministerie van Financiën op financieel terrein heeft. Goed dat bevoegdheden van het ministerie van BZK nu worden uitgebreid op basis van de vergelijking met FIN. Teleurstellend dat niet het laatste stapje is gezet en er onder dit kabinet geen rijksinspectie digitalisering komt. De staatssecretaris verwijst in zijn reactie op dit VVD voorstel steeds naar het BIT. Is de staatssecretaris het niet met mij eens dat het BIT ook in nieuw constellatie een heel andere organisatie is dan de Inspectie der Rijksfinanciën.

Goed is dat het BIT een permanente status krijgt. Adviescolleges adviseren over wetgeving, regelgeving en beleid, zo lees ik in artikel 79 van de grondwet. ICT projecten zijn geen van drieën. Is de doorzettingsmacht van de bewindspersoon BZK bij de adviezen van het BIT als adviescollege groot genoeg? Voor het wetsvoorstel BIT komt is nog tot zomer van 2021, oftewel een jaar, nodig. Waarom zo lang? Wij denken dat het goed is voor het BIT om de wettelijke grondslag nu goed te regelen. Tot slot: is er een nieuw hoofd? Kan de staatssecretaris een update over de personele bezetting en het opereren van het BIT over het eerste half jaar 2020 toezeggen? Dan een voorbeeld uit de praktijk, de BIT-Toets SAMEN, wordt daar het BIT advies gevolgd? Er lijkt te worden voorgesorteerd op herbouw van digipoort op basis van een substantieel inhuur.

Voorzitter dan over de datacenters en data clouds. De VVD wil pleiten voor "data soevereiniteit". Oftewel dataopslag en verwerking van Rijks data binnen Nederland zodat we de databeveiliging goed kunnen regelen. Wordt de consolidatie van 64 naar vier overheidsdatacenters nog in 2020 afgerond? En wordt dan alle Rijks data binnen Nederland opgeslagen? Twee van de Rijksdatacenters zijn niet in

handen van de overheid. Hoe kijkt de staatssecretaris daar tegenaan? Als de Rijks data in Nederland is en de governance ook dan is er tot slot de software. Hoe gaat de staatssecretaris om met de patriot act? Over Data clouds dat is de volgende fase. In 2011 heeft minister Donner gezegd dat hij overheidsdata niet in de cloud wil. Hoe past dat bij de ambities van het kabinet met betrekking tot het Europese cloudproject Gaia-x en wat betekent deelname aan dit project voor de data soevereiniteit waartoe ik net opriep?

De VVD heeft afgelopen tijd gepleit voor menselijke grip op algoritmen en kunstmatige intelligentie en voorstellen gedaan voor slim toezicht. Toezicht dat uitvoerbaar en handhaafbaar is en innovatie de ruimte geeft. De situatie is volledig omgeslagen ten overstaan van mei 2019 toen ik met deze voorstellen kwam. Berichten over Facebook boycots, digitale inmenging bij verkiezingen en automatische beslissingen bij de belastingdienst. Er is veel onzekerheid bij mensen. De minister van J&V is aan het onderzoeken of een taskforce kan worden ingesteld. EZK/BZK/J&V en vooral Europa werken er allemaal aan. Maar het duurt allemaal ontzettend lang terwijl behoefte is aan een heldere positionering van Nederland. Een taskforce kan daarbij helpen. Ik wil de staatssecretaris vragen dit ook vanuit BZK te benadrukken bij J&V.

Het kabinet richt zich op het instellen van Chief Data Officers. Waarom is niet is gekozen voor een Chief Dienstverlening Officer? De VVD denkt dat een persoon die de CIO helpt bij de optimale inzet van ICT voor betere dienstverlening zorgt die de burger centraal stelt.

Tot slot de wet Digitale Overheid. Goed dat eHerkenning voor ondernemers nu geregeld is. Het punt dat we bij het bouwen van de digitale overheid niet moeten gaan betalen om belasting te betalen blijft natuurlijk staan. Ik krijg veel signalen van ondernemers en uitvoeringsinstanties dat ze die wet echt nodig hebben om verder te kunnen. Wanneer gaat bijvoorbeeld het loket voor het eIDAS erkenning in NL open?

Twitter: @Jan_Middendorp | Facebook: JanMiddendorpVVD

NB: de spreektekst kan afwijken van de gesproken tekst tijdens het debat